

ANGLICKÁ GRAMATIKA

3. - 6. ROČNÍK

PEADAR BAĀA

OBSAH / CONTENT

Úvod / Introduction	5
Sloveso být / Verb to be	6
Přehled tvarů slovesa to be	6
Stavba věty se slovesem to be	6
Příklady vět se slovesem to be	7
Zkrácené tvary slovesa to be	7
Online procvičování slovesa to be	7
Sloveso mít / Verb to have	8
Přehled tvarů slovesa to have	8
Stavba věty se slovesem to have	8
Příklady vět se slovesem to have	9
Zkrácené tvary slovesa to have	9
Online procvičování slovesa to have	9
Množné číslo / Plural	10
Pravidelná podstatná jména / Regular Nouns	10
Nepřavidelná podstatná jména / Irregular Nouns	11
Online procvičování množného čísla	11
Členy / Articles	12
Neurčitý člen / Indefinite Article	12
Určitý člen / Definite Article	12
Porovnání členů / Comparison of Articles	13
Online procvičování členů	13
Vazba there is / there are	14
Online procvičování vazby there is / there are	14
Zájmena / Pronouns	15
Osobní zájmena / Subject Pronouns	15
Předmětná zájmena / Object Pronouns	15
Nesamostatná přivlastňovací zájmena / Dependent Possessive Pronouns	16
Samostatná přivlastňovací zájmena / Independent Possessive Pronouns	16

Online procvičování zájmen.....	16
Tvary sloves / Verb Forms	17
Infinitiv / Infinitive	17
Rozkaz / Imperative	17
Tvar s -ing / The -ing Form.....	17
Přítomné časy a jak se v nich vyznat / Present Tenses.....	18
Přítomný průběhový čas / Present Continuous Tense.....	19
Kdy ho použít	19
Přidání koncovky -ing ke slovesu	19
Jak vytvořit větu	20
Příklady vět v přítomném průběhovém čase.....	21
Online procvičování přítomného průběhového času.....	21
Přítomný prostý čas / Present Simple Tense.....	22
Kdy ho použít	22
Jak vytvořit větu	22
Příklady vět v přítomném prostém čase	24
Online procvičování přítomného prostého času	24
Způsobová slovesa can, must, may / Modal Verbs	25
Co to je.....	25
Jak vytvořit větu	25
Příklady vět se způsobovými slovesy.....	26
Online procvičování způsobových sloves	26
Sloveso být v minulém čase / Verb to be in Past Simple.....	27
Přehled tvarů slovesa to be v minulém čase.....	27
Stavba věty se slovesem to be v minulém čase	27
Příklady vět se slovesem to be v minulém čase	28
Zkrácené tvary slovesa to be v minulém čase	28
Online procvičování slovesa to be v minulém čase.....	28
Jak říct, kolik je hodin / Telling the Time	29
Ráno nebo odpoledne?	29
"Digitální" způsob	29
"Ručičkový" způsob	30
Online procvičování sdělení časového údaje.....	30

Tři předložky spojené s časem / Three Time Prepositions	31
Online procvičování tří předložek spojených s časem.....	31
Poděkování / Acknowledgments	32
Použité zdroje / Sources	33

ÚVOD / INTRODUCTION

Milá studentko / Milý studente,

dříve než začneš zkoumat obsah tohoto souhrnu gramatiky, chtěl bych uvést, že úkolem této publikace rozhodně není náhrada jakékoli učebnice. Myšlenkou, která stála za jejím zrodem, je poskytnout Ti ucelený přehled toho, co jsme ohledně anglické gramatiky ve škole dělali během šestého ročníku a to jak z hlediska nové látky tak i opakování gramatiky z prvního stupně základní školy. Víím, že jsi všechny materiály k jednotlivým tématům už dostal(a), ale ruku na srdce - málo z vás si v pořádku uchovává všechny papíry a dokumenty. Navíc mi přijde jako dobrý nápad, mít všechny informace pohromadě v elektronickém souboru, takže je možné, že si tento soubor uložíš do svého telefonu a budeš ho tak vždy mít na dosah ruky.

Ve všech kapitolách se snažím o co nejjednodušší vysvětlení a věřím, přestože by se mnou asi akademici a lingvisté nesouhlasili, že v jednoduchosti je síla. Mým cílem není vytvářet profesionály, kteří čtou dílo Williama Shakespeara v originále, ale poskytnout gramatický manuál pro snadné dorozumění se. Předpokládám, že více do hloubky problému se ponoříš na střední nebo speciální jazykové škole. Pokud se tedy budeš angličtině dále věnovat.

Součástí jednotlivých kapitol jsou i odkazy na online cvičení, kde můžeš jednotlivé gramatické jevy procvičovat. Otázkou jen zůstává, jak dlouho budou fungovat. Přeci jen, tato publikace vzniká na přelomu září a října 2020 a internetové stránky se mění každým dnem. Ohledně online procvičování ale sázím na už dlouho fungující weby a tak snad budou odkazy použitelné i za pár let.

Doufám, že se Ti tato publikace bude někdy hodit a že v ní najdeš srozumitelné odpovědi na svoje otázky ohledně anglické gramatiky. Hodně úspěchů a zábavy s angličtinou Ti přeje

Peadar Ba'ra

SLOVESO BÝT / VERB TO BE

První gramatický celek, se kterým jste při výuce anglického jazyka začínali, byly tvary a použití anglického slovesa "to be" (být). Ve své podstatě je potřeba se z paměti naučit, jaký tvar slovesa patří k jednotlivým osobám v podmětu věty.

PŘEHLED TVARŮ SLOVESA TO BE

jednotné číslo		množné číslo	
I am.	Já jsem.	We are.	My jsme.
You are.	Ty jsi.	You are.	Vy jste.
He is.	On je.	They are.	Oni jsou.
She is.	Ona je.		
It is.	To je.		

STAVBA VĚTY SE SLOVESEM TO BE

Pro vytvoření oznamovací věty stačí použít přehled tvarů z předchozí tabulky. Pokud chceme vytvořit větu zápornou, přidáme za sloveso slovo "not". Pokud chceme vytvořit otázku, použijeme tzv. metodu "bž" a prohodíme podmět a tvar slovesa to be.

Věty se slovesem to be tedy můžeme stavět pomocí následujícího klíče:

oznamovací věta	podmět + sloveso	I am. She is. We are.
zápor	podmět + sloveso + not	I am not. She is not. We are not.
otázka	sloveso + podmět	Am I? Is she? Are we?

PŘÍKLADY VĚT SE SLOVESEM TO BE

I am ill.	Já jsem nemocný.
I am not ill.	Já nejsem nemocný.
Am I ill?	Jsem nemocný?
She is at school.	Ona je ve škole.
She is not at school.	Ona není ve škole.
Is she at school?	Je ve škole? (ona)
We are hungry.	My jsme hladoví.
We are not hungry.	My nejsme hladoví.
Are we hungry?	Jsme hladoví? (my)

ZKRÁCENÉ TVARY SLOVESA TO BE

V běžném povídání mezi přáteli jsou většinou používány zkrácené tvary. Je možné je použít v oznamovací větě nebo v záporu. Jedná se o hovorový způsob vyjadřování.

Porovnej:

celý tvar	zkrácený tvar	příklad v aj	příklad v čj
I am.	I'm.	I'm ill.	Jsem nemocný.
I am not.	I'm not.	I'm not ill.	Nejsem nemocný.
She is.	She's.	She's at school.	Je ve škole.
She is not.	She isn't.	She isn't at school.	Není ve škole.
	She's not.	She's not at school.	Není ve škole.
We are.	We're.	We're hungry.	Jsme hladoví.
We are not.	We aren't.	We aren't hungry.	Nejsme hladoví.
	We're not.	We're not hungry.	Nejsme hladoví.

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ SLOVESA TO BE

- <https://agendaweb.org/verbs/to-be-exercises.html> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/tenses-exercises/verb-to-be.htm> (30. 9. 2020)
- <https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/tenses/be.htm> (30. 9. 2020)

SLOVESO MÍT / VERB TO HAVE

Druhé, v angličtině velmi používané sloveso, je sloveso "to have" (mít). I u něj je potřeba se z paměti naučit, jaký tvar slovesa patří k jednotlivým osobám v podmětu věty.

PŘEHLED TVARŮ SLOVESA TO HAVE

jednotné číslo		množné číslo	
I have.	Já mám.	We have.	My máme.
You have.	Ty máš.	You have.	Vy máte.
He has.	On má.	They have.	Oni mají.
She has.	Ona má.		
It has.	To má.		

STAVBA VĚTY SE SLOVESEM TO HAVE

Pro vytvoření oznamovací věty stačí použít přehled tvarů z předchozí tabulky. Pokud chceme vytvořit větu zápornou, přidáme za sloveso slovo "not". Pokud chceme vytvořit otázku, použijeme tzv. metodu "bž" a prohodíme podmět a tvar slovesa to have. Pozor na přidané "got" v otázce a záporu. V kladné oznamovací větě být nemusí.

Věty se slovesem to have tedy můžeme stavět pomocí následujícího klíče:

oznamovací věta	podmět + sloveso	I have (got). She has (got). We have (got).
zápor	podmět + sloveso + not	I have not got. She has not got. We have not got.
otázka	sloveso + podmět	Have I got? Has she got? Have we got?

PŘÍKLADY VĚT SE SLOVESEM TO HAVE

I have a book.	Já mám knihu.
I have not got a book.	Já nemám knihu.
Have I got a book?	Mám knihu?
She has a dog.	Ona má psa.
She has not got a dog.	Ona nemá psa.
Has she got a dog?	Má psa? (ona)
We have a car.	My máme auto.
We have not got a car.	My nemáme auto.
Have we got a car?	Máme auto?

ZKRÁCENÉ TVARY SLOVESA TO HAVE

Zkrácené tvary je možné použít v oznamovací větě nebo v záporu. Jedná se o hovorový způsob vyjadřování. V záporné větě jsou výrazně častější než celé tvary. Pokud použijete zkrácený tvar, nezapomeňte na "got".

Porovnej:

celý tvar	zkrácený tvar	příklad v aj	příklad v čj
I have.	I've got.	I've got a book.	Mám knihu.
I have not.	I haven't got.	I haven't got a book.	Nemám knihu.
She has.	She's got.	She's got a dog.	Ona má psa.
She has not.	She hasn't got.	She hasn't got a dog.	Ona nemá psa.
We have.	We've got.	We've got a car.	Máme auto.
We have not.	We haven't got.	We haven't got a car.	Nemáme auto.

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ SLOVESA TO HAVE

- <https://agendaweb.org/verbs/to-have-exercises.html> (30. 9. 2020)
- <https://www.learnenglishfeelgood.com/english-verbs-tohave1.html> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/grammar-exercises/have-got.htm> (5. 10. 2020)
- <https://www.englishexercises.org/makeagame/viewgame.asp?id=638> (30. 9. 2020)

MNOŽNÉ ČÍSLO / PLURAL

Pro správné vytvoření množného čísla potřebujeme nejprve vědět, jestli je dané podstatné jméno pravidelné nebo nepravidelné. U pravidelných podstatných jmen tvoříme množné číslo přidáním koncovky, zatímco u nepravidelných si tvar množného čísla musíme prostě pamatovat.

PRAVIDELNÁ PODSTATNÁ JMÉNA / REGULAR NOUNS

Množné číslo vytvoříme přidáním koncovky „-s“ k podstatnému jménu.

girl ➡ girls

farm ➡ farms

tree ➡ trees

Je ale potřeba dávat pozor na následující změny v pravopisu:

1. Pokud podstatné jméno končí na **s**, **sh**, **ch** nebo **x** přidáváme koncovku „-es“.

box ➡ boxes

watch ➡ watches

bus ➡ buses

2. Pokud podstatné jméno končí na „-o“, které se vyslovuje jako [ou], přidáváme koncovku „-es“.

tomato ➡ tomato**es**

potato ➡ potato**es**

3. Pokud podstatné jméno končí na „-y“, **před kterým je souhláska**, toto „-y“ se změní na „-i“ a přidáme „-es“.

lady ➡ lad**ies**

baby ➡ bab**ies**

lorry ➡ lorri**es**

4. Pokud podstatné jméno ve výslovnosti končí na [f], v psané formě se toto „f“ změní na „v“.

knife ➡ kni**ves**

wolf ➡ wolv**es**

half ➡ hal**ves**

NEPRAVIDELNÁ PODSTATNÁ JMÉNA / IRREGULAR NOUNS

Zde opravdu není jiná cesta, než se tvary množného čísla naučit nazpaměť, stejně jako jakékoli jiné slovíčko. Přehled těch nejběžnějších najdete v této tabulce:

EN singular	ČJ jednotné č.	EN plural	ČJ množné č.
man	muž	men	muži
man	člověk	people	lidé
woman	žena	women	ženy
child	dítě	children	děti
goose	husa	geese	husy
tooth	zub	teeth	zuby
mouse	myš	mice	myši
sheep	ovce	sheep	ovce
fish	ryba	fish fishes	ryby více druhů ryb

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ MNOŽNÉHO ČÍSLA

- <https://agendaweb.org/grammar/plural-exercises.html> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/grammar-quizzes/singular-plural.htm> (30. 9. 2020)
- <https://www.englishexercises.org/makeagame/viewgame.asp?id=723> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/grammar-exercises/regular-plural.htm> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/grammar-exercises/irregular-plural.htm> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/grammar-exercises/irregular-plural2.htm> (30. 9. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/grammar-exercises/plural.htm> (30. 9. 2020)
- https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/nouns_articles/plural6.htm (30. 9. 2020)
- https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/nouns_articles/plural9.htm (30. 9. 2020)

ČLENY / ARTICLES

V tomto přehledu najdete pouze základní informaci o používání členů v angličtině. Podrobně se tímto tématem budeme zabývat ve vyšších ročnících.

Pozor na to, že pokud je před podstatným jménem nějaká číslovka nebo přivlastňovací/ukazovací zájmeno, člen se nedá použít.

NEURČITÝ ČLEN / INDEFINITE ARTICLE

Neurčitý člen se v angličtině používá ve významu nějaký/nějaká/nějaké. Má dvě varianty a to buď "a" nebo "an". Používá se pouze v jednotném čísle. Tvar "a" použijeme, pokud následující slovo začíná **ve výslovnosti na souhlásku**. Tvar "an" použijeme, pokud následující slovo začíná **ve výslovnosti na samohlásku**.

a book - **nějaká** kniha

an apple - **nějaké** jablko

a university - **nějaká** univerzita

an hour - (obecně) **nějaká** hodina

a green apple - **nějaké** zelené jablko

an old book - **nějaká** stará kniha

Pokud chceme spojit slovo "nějaké" s množným číslem, použijeme slovo "some".

some books - **nějaké** knihy

some old cars - **nějaká** stará auta

Vzhledem ke správnému používání neurčitého členu je v angličtině ještě potřeba brát v úvahu počitatelnost podstatných jmen, ale k té se dostaneme až v sedmém ročníku.

URČITÝ ČLEN / DEFINITE ARTICLE

Určitý člen se v angličtině používá, pokud hovoříme o jedné konkrétní věci. Má dvě varianty, které se liší výslovností a to buď "the" [ðə] nebo "the" [ði:]. Používá se v jednotném i v množném čísle. Tvar "the" [ðə] použijeme, pokud následující slovo začíná **ve výslovnosti na souhlásku**. Tvar "the" [ði:] použijeme, pokud následující slovo začíná **ve výslovnosti na samohlásku**. Tento člen se také používá před řadovými

číslovkami (the first day), třetím stupněm přídavných jmen (the best song) a v názvech, které obsahují podstatné jméno (The Czech Republic).

člen se vyslovuje [ðə]

the book - jedna konkrétní kniha

the university - jedna konkrétní univerzita

the green apple - konkrétní zelené jablko

člen se vyslovuje [ði:]

the apple - jedno konkrétní jablko

the hour - jedna konkrétní hodina

the old book - konkrétní stará kniha

POROVNÁNÍ ČLENŮ / COMPARISON OF ARTICLES

Tom is coming here with his¹ friend. The² friend has a³ nice school-bag. The⁴ friend's name is Charlie. The⁵ bag is green. In the⁶ bag Charlie's got some⁷ textbooks, an⁸ exercise book, a⁹ pen and an¹⁰ old pencil.

1. Před podstatným jménem "friend" člen není, protože ho nahradilo přivlastňovací zájmeno "his".
2. Použijeme určitý člen "the", protože už víme, o jakého kamaráda se jedná.
3. O aktovce mluvíme poprvé, takže použijeme neurčitý člen.
4. Použijeme určitý člen "the", protože už víme, o jakého kamaráda se jedná.
5. Použijeme určitý člen "the", protože už víme, o jakou aktovku se jedná.
6. Použijeme určitý člen "the", protože už víme, o jakou aktovku se jedná.
7. O učebnicích zatím nic nevíme, mluvíme o nich poprvé. Navíc se jedná o množné číslo, takže použijeme "some".
8. O sešitu mluvíme poprvé, takže použijeme neurčitý člen. Protože následující slovo "exercise" začíná ve výslovnosti na samohlásku, použijeme "an".
9. O propisce mluvíme poprvé, takže použijeme neurčitý člen.
10. O tužce mluvíme poprvé, takže použijeme neurčitý člen. Protože následující slovo "old" začíná ve výslovnosti na samohlásku, použijeme "an".

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ ČLENŮ

<https://agendaweb.org/grammar/articles-beginners-exercises.html> (1. 10. 2020)

<https://agendaweb.org/grammar/articles-definite-indefinite-exercises.html> (1. 10. 2020)

VAZBA THERE IS / THERE ARE

Tato vazba často působí českým problémů a to proto, že oproti češtině přidáváme slovo navíc - právě na něj se často zapomíná. Vazbu there is/are používáme, když chceme popsat umístění nějaké věci: "někde je něco". Velmi často se s ní setkáme například u popisu místnosti nebo obrázku/fotografie. V české verzi věty začínáme informací, kde se věc nachází.

česky: Na stole je tužka.

anglicky: **There is** a pencil on the table. nebo On the table **there is** a pencil.

Porovnej s následující podobou věty.

česky: Tužka je na stole. (Nezačínám informací, kde se věc nachází.)

anglicky: A pencil is on the table.

Variantu "there are" použijeme, pokud se jedná o množné číslo.

česky: Na stole jsou tužky.

anglicky: **There are** pencils on the table. nebo On the table **there are** pencils.

Otázku a zápor tvoříme stejně jako u slovesa to be.

There is a pencil on the table.

There is not a pencil on the table.

Is there a pencil on the table?

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ VAZBY THERE IS / THERE ARE

- https://agendaweb.org/grammar/there_is_are-exercises.html (1. 10. 2020)
- https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/various/there_is_there_are.htm (1. 10. 2020)
- <https://www.grammarbank.com/there-is-there-are.html> (1. 10. 2020)
- [https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_\(ESL\)/There_is_-_there_are/There_is_-_there_are_na601gy](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/There_is_-_there_are/There_is_-_there_are_na601gy) (1. 10. 2020)

ZÁJMENA / PRONOUNS

Zatím jsme se setkali s těmito čtyřmi typy anglických zájmen: osobními, předmětnými, přivlastňovacími nesamostatnými a přivlastňovacími samostatnými. Jejich kompletní přehled najdete v této tabulce a popis jejich použití pod tabulkou. Snažil jsem se použití popsat co nejjednodušeji, pozornost věnujte především příkladům.

osobní	předmětná	přivlastňovací nesamostatná	přivlastňovací samostatná
I	me	my	mine
you	you	your	yours
he	him	his	his
she	her	her	hers
it	it	its	-
we	us	our	ours
you	you	your	yours
they	them	their	theirs
I know Tereza.	Tereza knows me .	This is my car.	This car is mine .

OSOBNÍ ZÁJMENA / SUBJECT PRONOUNS

Osobní zájmena použijeme jako podmět věty. Obecně se dá říct, že je použijeme tam, kde v češtině 1. pád zájmena.

She likes rock music.

Ona má ráda rockovou hudbu.

They work in that factory.

Oni pracují v támhle té továrně.

PŘEDMĚTNÁ ZÁJMENA / OBJECT PRONOUNS

Předmětná zájmena použijeme jako jinou část věty než podmět. Obecně se dá říct, že je použijeme tam, kde v češtině 2. - 7. pád zájmena.

I work with **him**.

Pracuji s **ním**.

This present is for **us**.

Tenhle dárek je pro **nás**.

NESAMOSTATNÁ PŘIVLASTŇOVACÍ ZÁJMENA / DEPENDENT POSSESSIVE PRONOUNS

Přivlastňovací zájmena používáme, pokud chceme říct, že něco někomu patří. Po nesamostatných **vždy následuje** podstatné jméno, ke kterému se zájmeno vztahuje.

This is **my** book.

Tohle je **moje** knížka.

This is **their** old car.

Tohle je **jejich** staré auto.

SAMOSTATNÁ PŘIVLASTŇOVACÍ ZÁJMENA / INDEPENDENT POSSESSIVE PRONOUNS

Přivlastňovací zájmena používáme, pokud chceme říct, že něco někomu patří. Po samostatných **nenásleduje** podstatné jméno, ke kterému se zájmeno vztahuje.

This book is **mine**.

Tahle knížka je **moje**.

This old car is **theirs**.

Tohle staré auto je **jejich**.

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ ZÁJMEN

- <https://agendaweb.org/grammar/personal-pronouns-exercises.html> (30. 9. 2020)
- <https://agendaweb.org/grammar/pronouns-objects.html> (30. 9. 2020)
- <https://agendaweb.org/grammar/pronouns-mixed.html> (30. 9. 2020)
- <https://agendaweb.org/grammar/possessive-exercises.html> (30. 9. 2020)
- <https://agendaweb.org/grammar/possessive-pronouns-exercises.html> (30. 9. 2020)
- https://www.english-hilfen.de/en/exercises/pronouns/mix_3.htm (30. 9. 2020)

TVARY SLOVES / VERB FORMS

INFINITIV / INFINITIVE

Infinitiv je základní tvar slovesa. V češtině ho poznáme tak, že sloveso končí na “-t” nebo “-ti”. V angličtině je před slovesem slovo “to”.

infinitiv česky	infinitiv anglicky
běžet, utíkat	to run
psát	to write
skákat	to jump
malovat	to paint

ROZKAZ / IMPERATIVE

Rozkaz v angličtině tvoří samotné sloveso. Zákaz tvoříme přidáním “don’t” před sloveso.

rozkaz česky	rozkaz anglicky
Běž. / Utíkej.	Run.
Piš.	Write.
Neskákej.	Don't jump.
Nemaluj.	Don't paint.

TVAR S -ING / THE -ING FORM

Přidáním koncovky “-ing” ke slovesu vytváříme ze slovesa podstatné/přídavné jméno. Pravidla pro přidávání této koncovky jsou popsána v kapitole Přítomný průběhový čas.

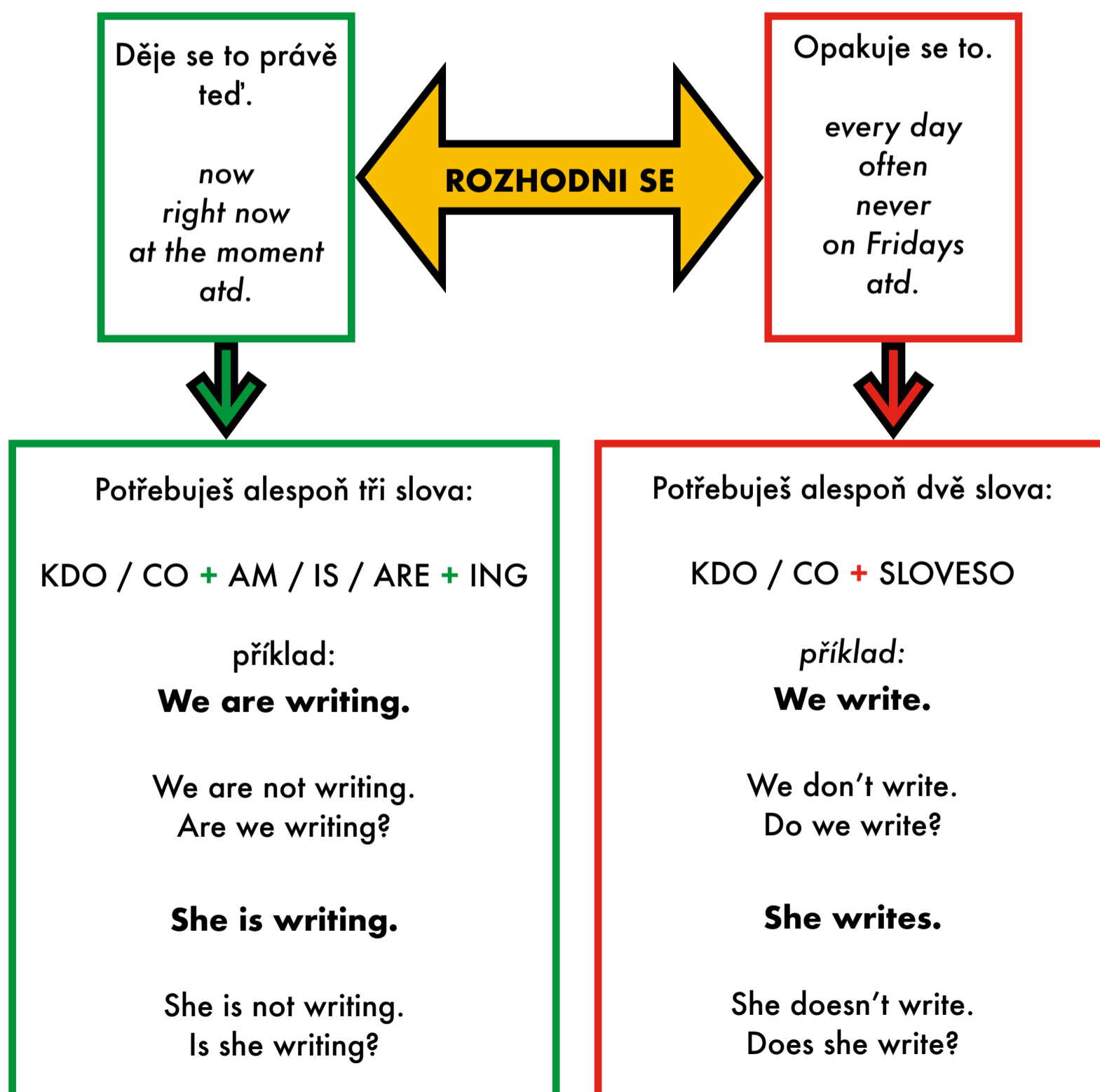
česky	anglicky	česky	anglicky
běžet, utíkat	to run	běhání, běžící	running
psát	to write	psaní, píšící	writing
skákat	to jump	skákáni, skákající	jumping
malovat	to paint	malování, malující	painting

PŘÍTOMNÉ ČASY A JAK SE V NICH VYZNAT / PRESENT TENSES

Angličtina rozlišuje dva základní přítomné časy. Jeden z nich se používá pro děj, který probíhá právě teď, v okamžiku kdy mluvíme a druhý se používá pro činnosti, které se opakují, popřípadě jsou obvyklé.

V rozhodnutí, který čas použít, vám může pomoci náskres pod tímto textem. Podrobný popis obou gramatických časů najdete v následujících dvou kapitolách.

PŘÍTOMNÝ PRŮBĚHOVÝ ČAS / PRESENT CONTINUOUS TENSE

KDY HO POUŽÍT

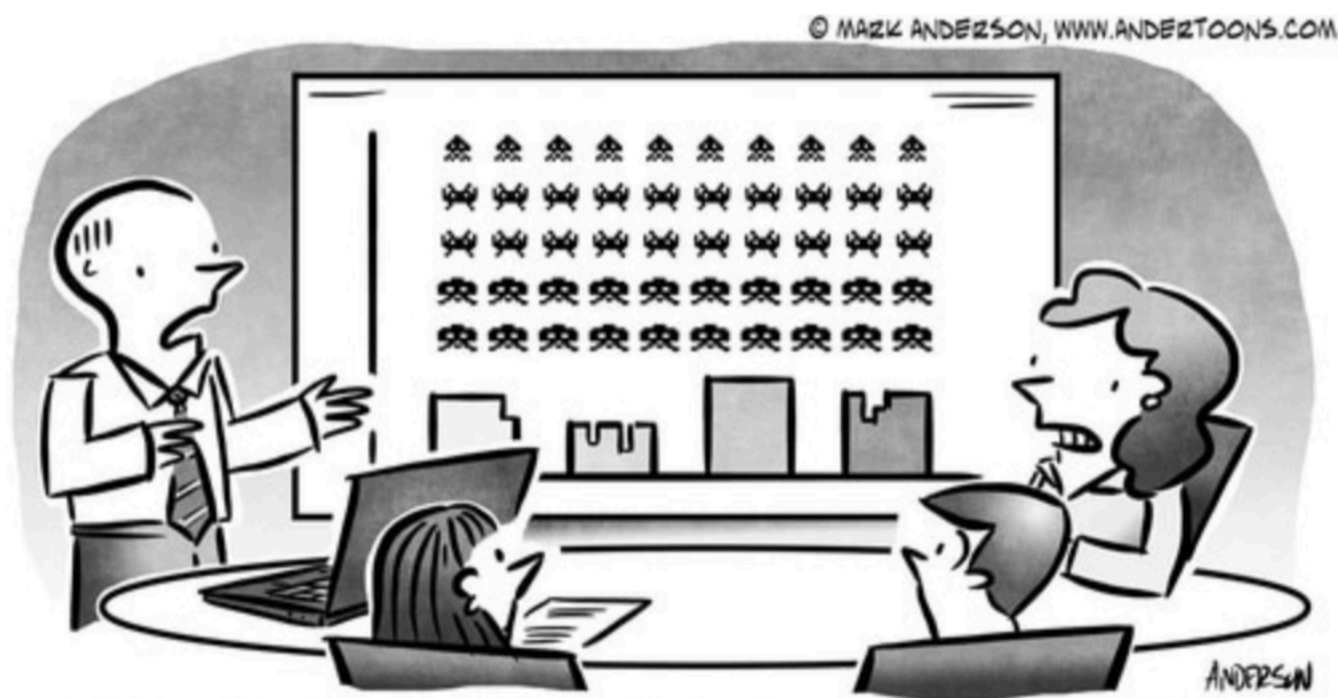
Tuto gramatickou stavbu používáme, pokud mluvíme o něčem, co se děje právě teď, v okamžiku, kdy mluvíme. Jsou i jiná použití, ale k těm se dostaneme až ve vyšších ročnících.

She is dancing.

Ona tancuje. (právě teď)

They are drawing a horse.

Oni kreslí koně. (právě teď)

"I don't understand what's happening either, but we need to find the fire button fast!"

PŘIDÁNÍ KONCOVKY -ING KE SLOVESU

Abychom mohli tento gramatický čas používat, musíme umět připojit ke slovesu koncovku -ing. Udělat takzvaného "inženýra". To je samo o sobě snadné, ale z hlediska psaní je zde několik pravopisných změn.

open ➡ opening

play ➡ playing

go ➡ going

ski ➡ skiing

study ➡ studying

cook ➡ cooking

Pozor na následující změny v pravopisu:

1. Pokud infinitiv slovesa končí na **-e**, toto "e" před přidáním "ing" odpadá. Výjimkou jsou slova, kde se koncové "e" vyslovuje dlouze.

live ➡ living

leave ➡ leaving

close ➡ closing

see ➡ seeing

be ➡ being

2. Toto je jedno z nejodpornějších pravidel v anglických pravopisných změnách. Buďto se ho naučíte používat, nebo si zapamatujte slova, ve kterých se při přidání koncovky poslední písmeno zdvojuje. Zde je pravidlo uvedeno v plné podobě, kdy funguje vždy. Už jsem se setkal s různými zjednodušeními (jamka, souhláska/samohláska/souhláska, apod.), ale ty nefungují ve všech případech.

Takže jdeme na to. Pro zdvojení koncového písmena musí sloveso splňovat všechny následující čtyři body:

1. Sloveso končí na souhlásku.

3. Tato samohláska se vyslovuje krátce.

2. Před ní je samohláska.

4. Ve výslovnosti je na ní důraz.

stop ➡ stopping

run ➡ running

swim ➡ swimming

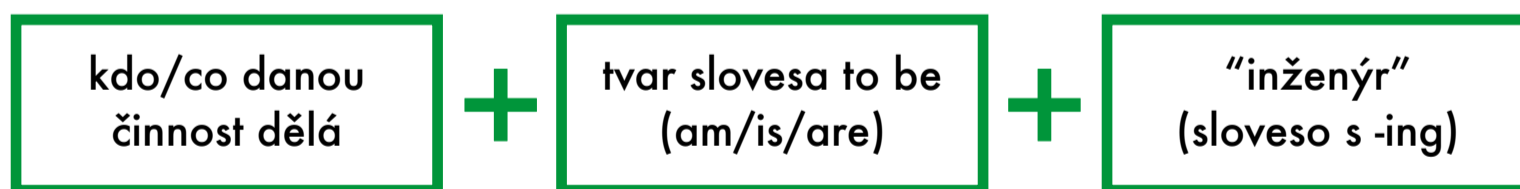
set ➡ setting

begin ➡ beginning

skip ➡ skipping

JAK VYTVOŘIT VĚTU

Pro správné vytvoření věty potřebujeme minimálně tři slova.

Pokud chceme vytvořit větu zápornou, přidáme za sloveso to be slovo "not". Pokud chceme vytvořit otázku, použijeme tzv. metodu "bž" a prohodíme podmět a tvar slovesa to be. Zápor a otázka tedy funguje stejně, jak je popsáno v kapitole Sloveso být, jen je ještě přidán "inženýr" (sloveso s koncovkou -ing). Zbytek věty je až za "inženýrem". Případný časový údaj (now, right now, at the moment, apod.) patří na úplný kraj věty.

He is working in the garden right now.

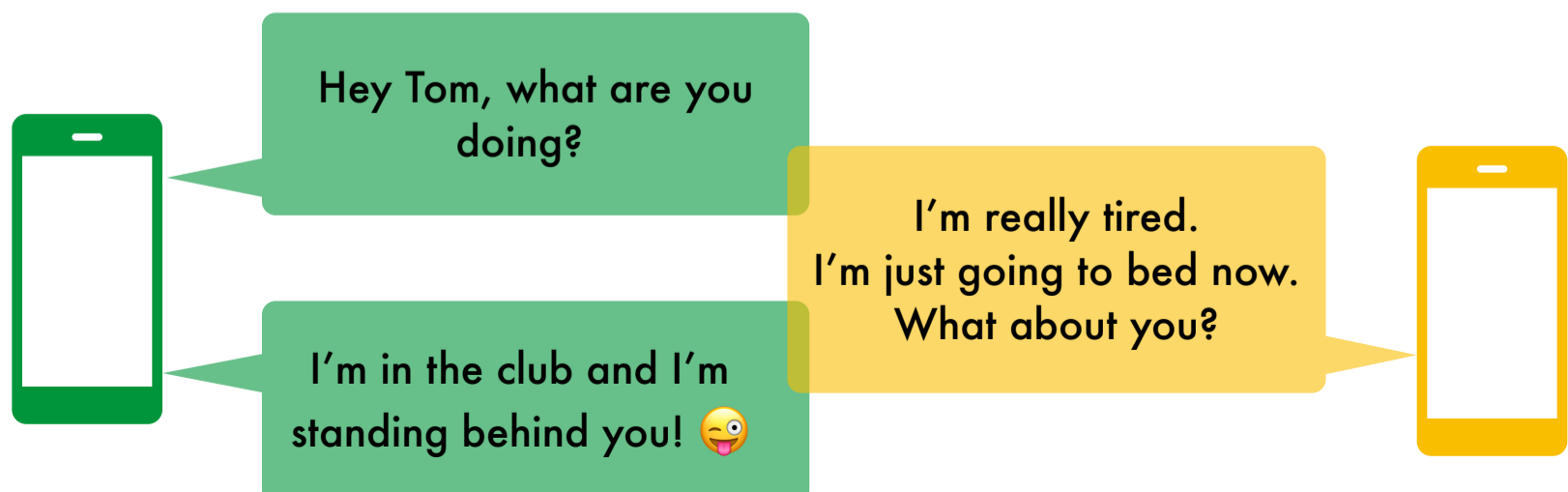
On právě teď pracuje na zahradě.

PŘÍKLADY VĚT V PŘÍTOMNÉM PRŮBĚHOVÉM ČASE

I am working.	Já pracuji. (právě teď)
I am not working.	Já nepracuji. (právě teď)
Am I working?	Pracuji? (právě teď)
She's playing the piano now.	Ona teď hraje na klavír.
She isn't playing the piano now.	Ona teď nehraje na klavír.
Is she playing the piano now?	Hraje teď na klavír? (ona)
You are setting the table at the moment.	Vy prostíráte stůl. (v tuto chvíli)
You are not setting the table at the moment.	Vy nepostíráte stůl. (v tuto chvíli)
Are you setting the table at the moment?	Prostíráte stůl? (v tuto chvíli)

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ PŘÍTOMNÉHO PRŮBĚHOVÉHO ČASU

- https://agendaweb.org/verbs/present_continuous-exercises.html (1. 10. 2020)
- <https://www.perfect-english-grammar.com/present-continuous-exercise-1.html> (1. 10. 2020)
- https://elt.oup.com/student/solutions/elementary/grammar/grammar_04_012e?cc=cz&sellLanguage=cs (1. 10. 2020)
- <https://www.ego4u.com/en/cram-up/tests/present-progressive-1> (1. 10. 2020)
- <https://www.grammarbank.com/present-continuous-tense-exercises.html> (1. 10. 2020)
- <https://www.englishpage.com/verbpage/verbs1.htm> v tomto cvičení je mix obou přítomných časů (1. 10. 2020)
- <https://www.englishpage.com/verbpage/verbs2.htm> v tomto cvičení je mix obou přítomných časů (1. 10. 2020)

PŘÍTOMNÝ PROSTÝ ČAS / PRESENT SIMPLE TENSE

KDY HO POUŽÍT

Tuto gramatickou stavbu používáme, pokud mluvíme o něčem, co se pravidelně opakuje, nebo co je obvyklé. Typické jsou frekvenční příslovce (always, often, usually, occasionally, sometimes, seldom, rarely, hardly ever, never, atd.) nebo slova, která značí opakování děje (every day, on Mondays, atd.). Používá se pro všechny slovesa kromě slovesa být, které má své vlastní časování. Porovnej:

I study every day.

I am studying.

She sometimes dances.

She is dancing.

Učím se každý den.

Učím se. (právě teď)

Ona někdy tancuje.

Ona tancuje. (právě teď)

JAK VYTVOŘIT VĚTU

Pro správné vytvoření věty potřebujeme minimálně dvě slova.

kdo/co danou
činnost dělá

sloveso
(pozor na 3. osobu čísla jednotného)

Pokud chceme vytvořit větu zápornou, přidáme mezi podmět a sloveso slovo "don't". Pokud chceme vytvořit otázku, přidáme před podmět slovo "do". Zbytek věty je až za slovesem. Případný časový údaj (every day, on Tuesdays, apod.) patří na úplný kraj věty. Frekvenční příslovce (always, often, never, atd.) patří před sloveso.

They often **work** in the garden.

They **work** in the garden every day.

They **don't** often **work** in the garden.

They **don't work** in the garden every day.

Do they often **work** in the garden?

Do they **work** in the garden every day?

Často pracují na zahradě.

Pracují na zahradě každý den.

Často nepracují na zahradě.

Nepracují na zahradě každý den.

Pracují často na zahradě?

Pracují na zahradě každý den?

POZOR! Ve 3. osobě čísla jednotného (on, ona, to) se ke slovesu přidává koncovka "-s" nebo, pokud sloveso končí na **s, sh, ch, x** nebo na **o, které se vyslovuje jako [ou]**, přidáváme "-es". Zapomenutí této koncovky je jednou z nejčastějších chyb v přítomném čase prostém. Porovnej:

I work. 👉 He **works**.

We watch. 👉 She **watches**.

I play. 👉 He **plays**.

We go. 👉 She **goes**.

Toto "-es" se přidává i v otázce a záporu a to k "do" respektive k "don't". Ke slovesu popisujícímu činnost se pak už znova nepřidává. Příklady vět ve 3. osobě čísla jednotného tedy vypadají takto:

She often **works** in the garden.

Často pracuje na zahradě.

She **works** in the garden every day.

Pracuje na zahradě každý den.

She **doesn't** often **work** in the garden.

Často nepracuje na zahradě.

She **doesn't work** in the garden every day.

Nepracuje na zahradě každý den.

Does she often **work** in the garden?

Pracuje často na zahradě?

Does she **work** in the garden every day?

Pracuje na zahradě každý den?

Pokud máte problém zapamatovat si stavbu věty přítomného času prostého, dá se to vyřešit následujícím způsobem: ve třetí třídě jste se z paměti učili fráze se slovesem "like" (mít rád) a tak se dají tyto fráze použít jako základ, ve kterém jen měním sloveso (označeno zeleně). Samozřejmě je potřeba nahradit i zmrzlinu (ice cream). 😊

I **like** ice cream.

You **like** ice cream.

He **likes** ice cream.

I **don't like** ice cream.

You **don't like** ice cream.

He **doesn't like** ice cream.

Do I **like** ice cream?

Do you **like** ice cream?

Does he **like** ice cream?

What do you call
a magic dog?

A labracadabrador!

PŘÍKLADY VĚT V PŘÍTOMNÉM PROSTÉM ČASE

I play the guitar every day.	Hraju na kytaru každý den.
I don't play the guitar every day.	Nehraju na kytaru každý den.
Do I play the guitar every day?	Hraju na kytaru každý den?
She often cooks.	Ona často vaří.
She doesn't often cook.	Ona často nevaří.
Does she often cook?	Vaří často? (ona)
You go there on Fridays.	Chodíte tam v pátky.
You don't go there on Fridays.	Nechodíte tam v pátky.
Do you go there on Fridays?	Chodíte tam v pátky?

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ PŘÍTOMNÉHO PROSTÉHO ČASU

- https://agendaweb.org/verbs/present_simple-exercises.html (1. 10. 2020)
- <https://www.ego4u.com/en/cram-up/tests/simple-present-1> (1. 10. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/tenses-exercises/simple-present.htm> (1. 10.2020)
- <https://www.english-4u.de/en/tenses-exercises/present-simple.htm> (1. 10. 2020)
- https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/tenses/simple_present_mix.htm (1. 10. 2020)
- <https://www.englishpage.com/verbpage/verbs1.htm> v tomto cvičení je mix obou přítomných časů (1. 10. 2020)
- <https://www.englishpage.com/verbpage/verbs2.htm> v tomto cvičení je mix obou přítomných časů (1. 10. 2020)

"Your red cell count is good, white cells are fine, I don't like the look of these blue cells though."

ZPŮSOBOVÁ SLOVESA CAN, MUST, MAY / MODAL VERBS

CO TO JE

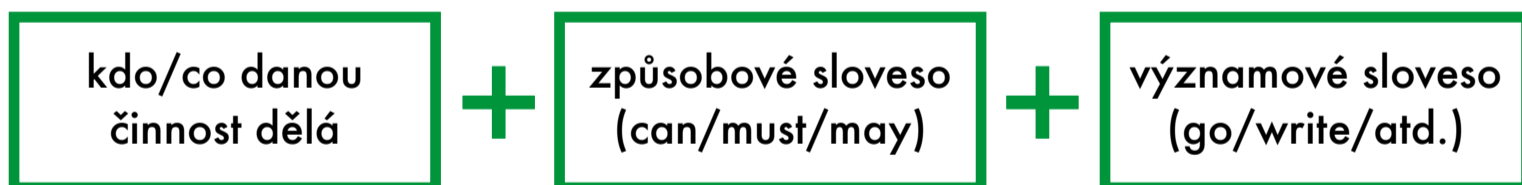
Slovesa can, must a may určují způsob hlavního (významového) slovesa ve větě. V případě těchto tří se jedná o vyjádření schopnosti nebo povinnosti něco dělat. Význam, respektive překlad, těchto sloves je:

- I can. 👉 Můžu. Umím. 👉 Použiji, když chci říct, že něco můžu udělat, protože to umím, protože to dokážu.
- I must. 👉 Musím. 👉 Použiji, když chci říct, že něco musím udělat.
- I may. 👉 Můžu. Smím. 👉 Použiji, když chci říct, že něco můžu udělat, protože smím, protože to mám povolené.

Díky vývoji jazyka se dnes, hlavně v americké angličtině, setkáte s použitím "can" také ve významu "smět". Například: Can I go with you? = Můžu/Smím jít s tebou?

JAK VYTVOŘIT VĚTU

Pro vytvoření věty potřebujeme minimálně tři slova. Tvary jsou ve všech osobách stejné.

Věty se způsobovými slovesy pak mohou vypadat například takto:

- I **can do** it. Můžu to udělat. = Umím to udělat.
- I **must do** it. Musím to udělat. = Dostal jsem příkaz to udělat.
- I **may do** it. Můžu to udělat. = Smím to udělat. = Mám to povolené udělat.

Pokud chceme vytvořit otázku, použijeme tzv. metodu "bž" a prohodíme podmět a tvar způsobového slovesa.

- You can do it. 👉 **Can you** do it? = Můžeš/**Umíš** to udělat?
- You must do it. 👉 **Must you** do it? = **Musíš** to udělat?
- You may do it. 👉 **May you** do it? = Můžeš/**Smíš** to udělat?

Nejčastěji lidé chybují, pokud chtějí vytvořit zápornou větu. V záporu se totiž u "must" a "may" objevují jiné tvary způsobových sloves než v kladné oznamovací větě.

She can do it. 👉 She **can't** do it. = Nemůže/**Neumí** to udělat.
can't = cannot = can not

She must do it. 👉 She **needn't** do it. = **Nemusí** to udělat.

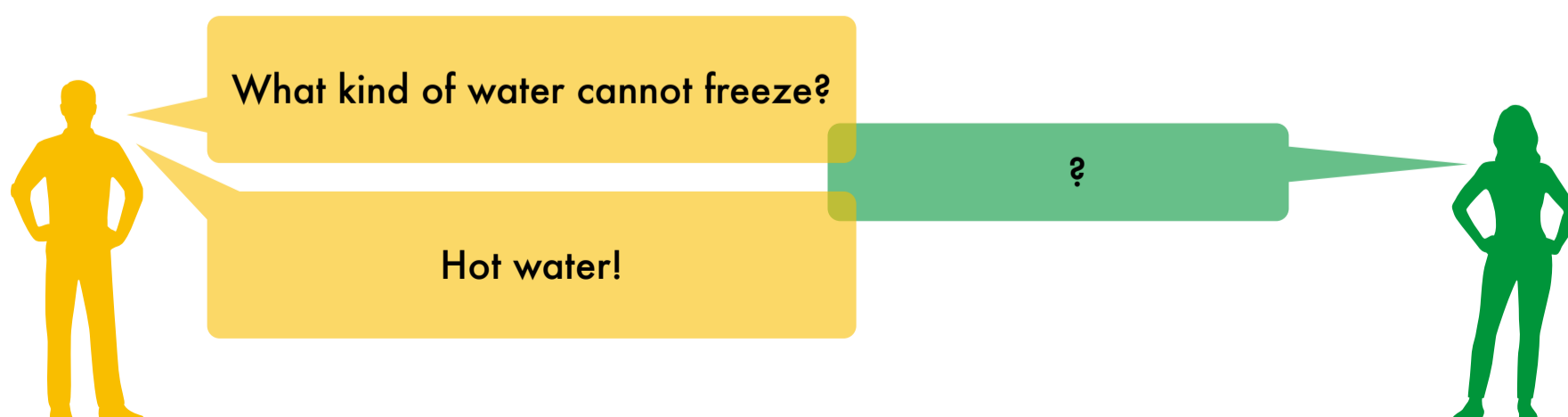
She may do it. 👉 She **mustn't** do it. = Nemůže/**Nesmí** to udělat.

PŘÍKLADY VĚT SE ZPŮSOBOVÝMI SLOVESY

I can play the guitar	Umím hrát na kytaru.
Can I play the guitar?	Umím hrát na kytaru?
I can't play the guitar.	Neumím hrát na kytaru.
We must learn this.	Tohle se musíme naučit.
Must we learn this?	Musíme se tohle naučit?
We needn't learn this.	Tohle se nemusíme naučit.
They may come here.	Oni sem smí přijít. (Mají to dovolené.)
May they come here?	Smí sem přijít. (Mají to dovolené?)
They mustn't come here.	Oni sem nesmí přijít. (Nemají to dovolené.)

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ ZPŮSOBOVÝCH SLOVES

- ❑ <https://agendaweb.org/verbs/can-exercises.html> (3. 11. 2020)
- ❑ <https://www.e-grammar.org/modal-verbs-can-may-must/test2-exercise2/> (3. 11. 2020)
- ❑ <https://speakpeak.com/english-grammar-exercises/intermediate/intermediate-grammar-exercise-modal-verbs-for-present-probability-must-cant-could-may-might> (3. 11. 2020)

SLOVESO BÝT V MINULÉM ČASE / VERB TO BE IN PAST SIMPLE

Sloveso "to be" (být) má v minulém čase svoje vlastní časování.. Ve své podstatě je, stejně jako v přítomnosti, potřeba se z paměti naučit, jaký tvar slovesa patří ke každé osobě.

PŘEHLED TVARŮ SLOVESA TO BE V MINULÉM ČASE

jednotné číslo		množné číslo	
I was.	Já jsem byl.	We were.	My jsme byli.
You were.	Ty jsi byl.	You were.	Vy jste byli.
He was.	On byl.	They were.	Oni byli.
She was.	Ona byla.		
It was.	To bylo.		

STAVBA VĚTY SE SLOVESEM TO BE V MINULÉM ČASE

Pro vytvoření oznamovací věty stačí použít přehled tvarů z předchozí tabulky. Pokud chceme vytvořit větu zápornou, přidáme za sloveso slovo "not". Pokud chceme vytvořit otázku, použijeme tzv. metodu "bž" a prohodíme podmět a tvar slovesa to be.

Věty se slovesem to be tedy můžeme stavět pomocí následujícího klíče:

oznamovací věta	podmět + sloveso	I was. She was. We were.
zápor	podmět + sloveso + not	I was not. She was not. We were not.
otázka	sloveso + podmět	Was I? Was she? Were we?

PŘÍKLADY VĚT SE SLOVESEM TO BE V MINULÉM ČASE

I was ill.	Já jsem byl nemocný.
I was not ill.	Já jsem nebyl nemocný.
Was I ill?	Byl jsem nemocný?
She was at school.	Ona byla ve škole.
She was not at school.	Ona nebyla ve škole.
Was she at school?	Byla ve škole? (ona)
We were hungry.	My jsme byli hladoví.
We were not hungry.	My jsme nebyli hladoví.
Were we hungry?	Byli jsme hladoví? (my)

ZKRÁCENÉ TVARY SLOVESA TO BE V MINULÉM ČASE

V běžném povídání mezi přáteli jsou většinou používány zkrácené tvary. Je možné je použít v záporu. Jedná se o hovorový způsob vyjadřování.

Porovnej:

celý tvar	zkrácený tvar	příklad v aj	příklad v čj
I was not.	I wasn't.	I wasn't ill.	Nebyl jsem nemocný.
She was not.	She wasn't.	She wasn't at school.	Nebyla ve škole.
We were not.	We weren't.	We weren't hungry.	Nebyli jsme hladoví.

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ SLOVESA TO BE V MINULÉM ČASE

- <https://agendaweb.org/verbs/to-be-past-exercises.html> (1. 10. 2020)
- <https://www.english-4u.de/en/tenses-exercises/was-were.htm> (1. 10. 2020)
- https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/tenses/was_were.htm (1. 10. 2020)
- <https://www.ego4u.com/en/cram-up/grammar/simple-past/exercises?03> (1. 10. 2020)
- <https://www.grammarbank.com/was-or-were-exercise.html> (1. 10. 2020)
- [https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_\(ESL\)/Was_or_were/Listening_ve338820hc](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Was_or_were/Listening_ve338820hc) (1. 10. 2020)

JAK ŘÍCT, KOLIK JE HODIN / TELLING THE TIME

V anglickém jazyce existují dva způsoby, kterými je možné sdělit časový údaj. Zjednodušeně je můžeme nazvat "digitální" a "ručičkový". Digitální, který je pro většinu studentů jednodušší, je v současnosti používanější a setkáte se tedy s ním mnohem častěji. Ručičkový způsob uslyšíte spíše v britské angličtině a také spíše pokud je mluvčí "dříve narozený". Z mého úhlu pohledu je v podstatě jedno, který způsob budete vy osobně používat, ale je dobré oběma rozumět.

RÁNO NEBO ODPOLEDNE?

Abychom ve dvanáctihodinovém systému upřesnili, o kterou část dne se jedná, používáme zkratky "am" a "pm".

am / a. m. / AM – od půlnoci (včetně) do poledne

pm / p. m. / PM – od poledne (včetně) do půlnoci

Příklad:

4.00 am jsou 4.00 v noci, ale 4.00 pm jsou 4.00 odpoledne

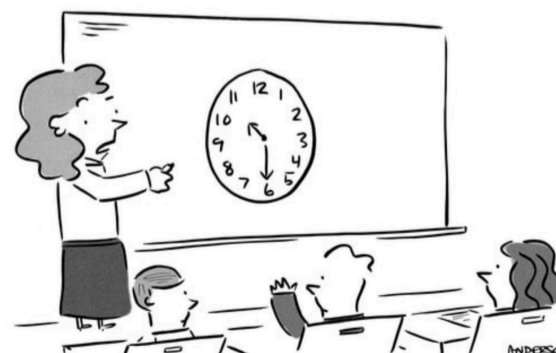
"DIGITÁLNÍ" ZPŮSOB

V tomto systému pouze přečteme časový údaj za pomoci číslovek. Časový údaj čteme zleva doprava. Jediné, co tedy potřebujeme znát, jsou číslovky. Sdělení časového údaje pak vypadá například takto:

1.00 It is one o'clock. nebo It is one. (Víme, že mluvíme o čase.)

6.08 It is six [ou] eight.

9.37 It is nine thirty-seven.

"No, not bedtime. But that explains a lot."

“RUČIČKOVÝ” ZPŮSOB

Časový údaj čteme zprava doleva a je potřeba použít trochu jednoduché matematiky. Jednotlivá hodina je rozdělená na tři části, kde používáme “past” (po), “to” (do) nebo “o’clock” (celá hodina).

U **celé hodiny** je to stejné jako v případě digitálního způsobu. Například:

6.00 It is six o’clock. nebo It is six. (Víme, že mluvíme o čase.)

V čase **od celé hodiny do půli** (včetně), říkáme počet minut po hodině, která už byla. Například:

6.08 It is eight past six. Je osm po šesté.

9.24 It is twenty-four past nine. Je dvacet čtyři po deváté.

V čase **od půli do celé hodiny** říkáme počet minut do hodiny, která teprve bude. Například:

6.48 It is twelve to seven. Je dvanáct do sedmé.

9.36 It is twenty-four to ten. Je dvacet čtyři do desáté.

Existují tři speciální případy, kdy místo číslovek “fifteen” a “thirty” používáme slova “quarter” (čtvrt) a “half” (půl). Například:

6.15 It is a quarter past six. Je čtvrt po šesté.

6.30 It is a half past six. Je půl po šesté.

6.45 It is a quarter to seven. Je čtvrt do sedmé.

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ SDĚLENÍ ČASOVÉHO ÚDAJE

- <https://agendaweb.org/vocabulary/time-exercises.html> (1. 10. 2020)
- <https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/various/time.htm> (1. 10. 2020)
- <https://www.gamestolearnenglish.com/telling-the-time/> (1. 10. 2020)
- <https://www.ego4u.com/en/cram-up/vocabulary/time/exercises> (1. 10. 2020)

TŘI PŘEDLOŽKY SPOJENÉ S ČASEM / THREE TIME PREPOSITIONS

V šestém ročníku jsme řešili použití těchto tří předložek spojených s časem: AT, ON a IN. Všechny tři se dají, mluvíme-li o čase, přeložit jako "v". Používají se ale pro různé typy časových údajů.

předložka	použití	příklad
at	u časového údaje	at six o'clock
on	u dnů	on Monday on 13 th June 1965
in	u měsíců	in June
	u roků	in 1965
	u ročních období	in summer
	u částí dne (pozor na výjimku)	in the morning (at night)

ONLINE PROCVIČOVÁNÍ TŘÍ PŘEDLOŽEK SPOJENÝCH S ČASEM

- <https://agendaweb.org/grammar/prepositions-time-exercises.html> (1. 10. 2020)
- https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises/structures/prepositions_at_in_on_time.htm (1. 10. 2020)
- <https://www.perfect-english-grammar.com/time-prepositions-exercise-1.html> (1. 10. 2020)
- <https://www.perfect-english-grammar.com/time-prepositions-exercise-2.html> (1. 10. 2020)
- <https://www.englishexercises.org/makeagame/viewgame.asp?id=6259> (1. 10. 2020)
- <https://www.tolearnenglish.com/exercises/exercise-english-2/exercise-english-10086.php> (1. 10. 2020)
- <https://speakpeak.com/english-grammar-exercises/intermediate/intermediate-grammar-exercise-prepositions-of-time-at-in-on> (1. 10, 2020)

PODĚKOVÁNÍ / ACKNOWLEDGMENTS

Na závěr bych chtěl velmi poděkovat těmto lidem, bez kterých by tato publikace ve stávající podobě nemohla existovat:

- Terezce S. za velkou pracovní a hlavně morální podporu a za konzultace ohledně jazyka anglického a srozumitelnosti textů.
- Lindě Š. za konzultace ohledně jazyka anglického, srozumitelnosti textů a také za pořízení fotografie na titulní stránce.
- Elišce D., Lucce T., Aničce V., Ád'ě K., Kubovi K., Kubovi J., Timovi S., Štěpovi K., Honzovi R., Domčovi Ž., Lukymu V., Vojtovi O. a Adamovi R. za ochotné zapózování pro titulní fotografii.

POUŽITÉ ZDROJE / SOURCES

BARNES, Barry. UK and US Flags. Shutterstock [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.shutterstock.com/cs/image-vector/british-american-flags-28444363>

ŠTĚPÁNKOVÁ, Linda. Fotografie na obálce. ZŠ Chrudim ul. Dr. J. Malíka, 2020

ANDERSON, Mark. Pronouns joke. Andertoons [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://andertoons.com/grammar/cartoon/7522/wouldnt-it-be-easier-to-just-write-your-name-on-everything>

ANDERSON, Mark. Fire Button joke. Andertoons [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://andertoons.com/business/cartoon/7906/i-dont-understand-but-we-need-to-find-the-fire-button-fast>

ANDERSON, Mark. Blue Blood joke. Andertoons [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://andertoons.com/king/cartoon/8721/doctor-dont-like-look-of-blue-blood>

ANDERSON, Mark. Bedtime joke. Andertoons [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://andertoons.com/education/cartoon/6883/no-not-bedtime-but-that-explains-a-lot>

ANGLICKÁ GRAMATIKA

3. - 6. ročník

Peadar Baťa

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu autora.

© Peadar Baťa, 2020

2. rozšířené vydání

www.batap.cz

petr@batap.cz

www.zsmalika.cz